

ARXIU

Al març del 1984, el Govern socialista va aprovar la llei que donava llum verd a l'exhibició i comercialització de pel·lícules pornogràfiques a l'estat espanyol. En poc més d'onze anys, el porno s'ha convertit en un element quotidià de consum en la nostra societat. Els programes de televisió, les pel·lícules als canals de pagament, el lloguer de vídeos als videoclubs, les cabines individuals dels *sex-shops*, les sales X o les revistes eròtiques són les principals manifestacions d'aquesta febre consumista de pomografia que finalment comença a formar part de la vida quotidiana.

Als Països Catalans, s'estima que el negoci del porno mou aproximadament uns 10.000 milions de pessetes. La principal activitat que engreixa aquesta quantitat és el lloguer i compra de pel·lícules porno als videoclubs i les *sex-shops*. Com que aquesta és una activitat que preserva la intimitat més que qualsevol altra relacionada amb la sexualitat, ha acabat imposant-se per damunt de l'assistència a les sales X o la utilització de cabines individuals. De fet, les xifres indiquen que el nombre de pel·lícules porno registrades al Ministeri de Cultura ha passat de ser d'un 11,4% del total de vídeos, l'any 1991, a un 23,7% l'any 1994. Aquest espectacular augment s'explica amb la davallada de les sales X: actualment només queda la quarta part de les que hi havia fa una dècada. Ara per ara, les sales X es mantenen vives perquè normalment serveixen com a llocs de contacte d'una part de la comunitat gai.

En tot cas, siga quin siga el seu suport d'imatge, el porno és un peculiar gènere cinematogràfic que gaudeix d'una bona salut. I és que la pomografia, com a gènere, ha desenvolupat tota una sèrie de mites, festivals i autopromoció semblants als del cinema convencional. Així, la producció de porno se centra, bàsicament, en els Estats Units i en Europa, amb característiques pròpies en cada continent.

Als Estats Units hi ha una indústria consolidada que, a més a més, es nodreix endogàmicament dels seus propis circuits d'exhibició, promoció i venda. D'unes pràctiques gairebé contraculturals, com les que feien a finals dels anys setanta els germans Mitchell o Gerard Damiano, s'ha passat a tota una maquinària de producció cinematogràfica molt semblant a la de Hollywood.

Tres són les productores més importants que treballen als Estats Units el mercat

El sexe, al seu abast

Quan una persona acudeix a un videoclub, una de cada quatre pel·lícules que hi troba és classificada X.

El consum de vídeos porno és ja una pràctica habitual en la nostra societat, que ha abandonat el rebuig inicial a una indústria que mou molts milions arreu del món.

del cinema per a els adults: Vivid, VCA i General Video. Totes tres exerceixen un control total sobre l'activitat cinematogràfica mitjançant petites companyies filials. Fins i tot editen les seues revistes, lliuren els seus premis i, en alguns casos, tenen els canals de televisió per cable per a donar eixida als seus productes. La productora Vivid, la més important en volum de facturació del món, té les seues actrius i directores en exclusiva, que signen contractes milionaris sabent que les seues actuacions seran exportades arreu del món. La revista *Adult Video News* és el principal vehicle d'autopromoció d'aquesta productora. Però Vivid fins i tot lliura cada any els seus *Adult Video Awards*, premis amb una infraestructura molt semblant als *oscars* de Hollywood.

Aquesta indústria tan potent produeix el fenomen de l'*star-system*, com la imatge del seu mirall, que és la indústria cinematogràfica. La diferència amb el model de Hollywood consisteix en el fet que aquí les úniques estrelles, normalment fugaces, són les dones. Linda Lovelace, Marilyn Chambers, Ginger Lynn, Traci Lords, Tracey Adams, Tori Welles, Racquel Darrian o Savannah han estat les reines del porno successivament durant curts períodes de temps.

Pel que fa als directores, el porno americà també s'ha nodrit de professionals coneixedors del gènere, bé com a directors de fotografia, bé com a actors. Els clàssics dels setanta o els vuitanta han deixat pas a una nova generació de realitzadors representada per tres estils diferents: Andrew Blake, John Stagliano i John Leslie. Andrew Blake representa la introducció del llenguatge de la publicitat i del videoclip al camp de l'erotisme. En les antípodes de l'estil de Blake es troba John Stagliano. Aquest director d'origen italià és el precursor de la utilització de la càmera subjectiva al porno. Per últim, John Leslie representa el triomf d'un coneixedor absolut del medi. Després d'una interessant carrera com a actor, Leslie va entrar a la direcció tractant de recuperar l'element narratiu que va caracteritzar el porno dels anys vuitanta.

La tradició europea. A Europa el panorama és molt diferent. França, Alemanya i Itàlia han estat el bressol de la indústria pornogràfica al vell continent. No

obstant això, des de la caiguda dels règims comunistes de l'Europa de l'Est, la situació econòmica que travessen aquests països ha fet que en llocs com Hongria o la República Txeca s'haja desenvolupat una petita indústria centrada principalment a aconseguir actrius per les produccions dels països occidentals. De fet, actualment la major part de les grans figures del porno europeu (Draghixa, Deborah

cel. Però, sense dubte, la major estrella francesa és la veterana actriu Joy Karin's, que ha treballat a les ordres de tots els grans directors europeus.

Encara que Itàlia sempre ha mantingut un bon nivell en la producció de pel·lícules eròtiques, durant l'últim lustre la qualitat dels films que es fan ha pujat considerablement. Bona part de culpa d'això la té el director Mario Salieri, qui, amb

ARXIU

un estil molt personal, ha aconseguit imprimir l'etiqueta de "porno d'autor" a les seues obres. Des de la retirada de Ciccilina, l'actriu porno europea més internacional, el seu tron com a reina italiana només es veu amenaçat per la

Dalt, Jay la Belle, i companyia, al festival de cinema eròtic de Barcelona;

baix, Mario Salieri recollint un Hot d'or, els 'oscars' del porno. El mercat del cinema X imita el màrqueting dels circuits clàssics.

Wells, Simona Valli o Anita Rinaldi) provenen de les terres orientals d'Europa.

A Alemanya hi ha més de 3.000 *sex-shops*, que constitueixen pràcticament l'únic vehicle de consum de pornografia. Això fa que les produccions alemanyes es pensen i es filmen per ésser consumides en cabines individuals. Les peculiaritats d'aquest tipus de visionat fan que l'argument de les pel·lícules no tinga cap importància o simplement no existeixca. Així, la successió de números eròtics és l'únic guió dels films dirigits per Moli o Ralf Scott, i encara d'altres directors que no figuren ni tan sols als títols de crèdit. A més, el porno germànic compta amb la particularitat que dues dones encapçalen els imperis més productius del país, orientats a la venda de vídeos per correu: Teresa Orłowski i Beate Ushe.

França ocupa el primer lloc quant a producció de pel·lícules a tot Europa. Després de la mort de Michel Ricaud, el director més important del país veí, el relleu l'ha agafat la seua vídua, Sandrine Vincenot i el seu alumne avantatjat Marc Dor-

jove Selen. Tanmateix, la màxima figura del porno italia és un home, l'actor Rocco Siffredi. Amb més de deu anys de treball en el gènere, Rocco ha estat un dels pocs actors europeus que ha donat el salt al circuit americà, on s'ha convertit, en poc temps, en l'indiscutible número u. Rocco ha continuat així l'estela que deixaren altres professionals europeus que anaren a Amèrica per gaudir del reconeixement de la primera indústria porno del món, com les holandeses Zara Whites i Silver Forrester, l'hongaresa Deborah Wells o la francesa Tabatha Cash.

Fins aquí hem parlat d'allò que als Estats Units en diuen *main stream*, és a dir, corrent principal del cinema per adults. Però el món de la pornografia abraça moltes més varietats. Un estudi recent desvetlla que el lloguer i venda de vídeos

NOSALTRES TAMBÉ HO FEM

Sembla difícil explicar per què una de les societats europees més consumidora de vídeos X no posseeix una indústria ferma en cinema per adults. De totes maneres, els primers passos per a la consolidació d'unes estructures mínimes que possibiliten d'oferir productes propis al gran nombre de consumidors de material pornogràfic comencen a ésser una realitat. Encara que hi ha alguns intents en altres llocs de les nostres terres, com és el cas del volenterós Miguel Ángel González a Mallorca, els tres centres d'activitat pornogràfica són Barcelona, Almassora i Eivissa.

Al voltant de la figura de José María Ponce, periodista madrileny establert a Catalunya des de fa dues dècades, s'estén l'única productora de l'estat espanyol. Ponce, pràcticament l'únic director que ha trobat eixida per als seus films al mercat internacional, ha realitzat set pel·lícules amb pressupostos que amb prou feines superen el milió de pessetes. Amb el suport en la producció de l'agència de models Kitsch Stars, també posseïdora de la cadena de sex-shops més assortida de Catalunya, Ponce treballa molt dignament amb l'escassa nòmina d'actriu de l'estat, encapçalada per Maria Bianco. Però l'incansable Ponce és, a més, un autèntic dinamitzador de la cultura X a tot el país, car compagina la seua tasca com a realitzador amb la direcció de les revistes d'informació sobre cinema per adults *Chic*, *Video X Magazine* i l'edició espanyola de *Hustler* i la responsabilitat del Festival de Cinema Eròtic de Barcelona, que enguany arribarà a la tercera edició.

A la Plana Alta, Almassora és el segon punt del triangle d'obligada referència, centrat en la vessant de la distribució. Allí hi ha la seu de Negro y azul, distribuïdora de les pel·lícules de l'italià Mario Salieri a la península. El treball de Juan Montilla i Salvador Vilar, homes forts de la casa, no se cenyeix a distribuir els films tal i com arriben des d'Itàlia, sinó que s'encarreguen també del disseny de les caràtules i de la promoció. L'empresa d'Almassora ha contribuït d'una manera força original a dignificar el gènere amb interessantíssimes propostes, com la presentació dels seus vídeos en luxoses caixes de cartó o el doblatge al català de l'últim èxit de Salieri, la guardonada *Dràcula*.

Fa dos anys va instal·lar-se a l'illa d'Eivissa el matrimoni format pel director Hans Moser (alias Sasha Alexander) i l'actriu anglesa Sarah Young. Des d'aleshores, l'illa pitiüssa s'ha convertit en el tercer punt neuràlgic de la indústria del porno als Països Catalans amb la productora Sarah Young Communications. En poc menys d'un any, Hans Moser ha traslladat la fructífera indústria que posseïa a Hannover a la major de les Pitiüesses, on comença la producció dels films protagonitzats per la seua exuberant muller. La figura de Sarah Young, una actriu gairebé semidesconeguda al nostre país fa dos anys, ha anat engrandint-se meteòricament gràcies, principalment, a la professionalitat de la jove actriu i la sàbia mà del seu marit, que ja va construir un gran empori eròtic a Alemanya al voltant de la seua anterior esposa, Teresa Orlovski.

A banda d'aquest triangle màgic, cal destacar la influència de la cartellera Turia a València, l'única publicació no especialitzada a Europa que fa crítiques de les pel·lícules porno i inclou els seus actors en els premis que atorga anualment i l'esforç de l'esmentat Miguel Ángel González, que a les Illes realitza els seus pornos amb més voluntat que mitjans i disposa, fins i tot, d'una estrella pròpia, la burgesa Vanessa Palma.

Francesc Gisbert

Sarah Young. La superestrella del porno s'ha establert a Eivissa.

sobre temes especials o de temàtica gai va guanyant terreny a les cintes de relacions heterosexuales més o menys convencionals. Dins d'aquests temes especials s'inclouen les pel·lícules sobre zoofília, coprofilia i sadomasoquisme. On hi ha un mercat estable de producció i distribució, amb els seus especialistes consagrats, és en el porno homosexual. Si les relacions homosexuals entre dones estan integrades dins del corrent principal del porno, l'homosexualitat entre homes forma un subgènere diferenciat dins de la indústria. El director Giño Colbert pot considerar-se com el màxim exponent d'aquest corrent que, a l'apartat d'actors, s'ha vist molt castigat per les morts prematures d'algunes figures del gènere, com és el cas de Joey Stefano. Al costat de Jeff Striker, Rex Chandler i Ryan Idol ha conformat el quartet d'estrelles d'una modalitat marcada per imitar l'estètica dels cossos que va immortalitzar als seus quadres el pintor Tom of Finland.

Una visió general sobre el món del porno no pot ésser completa si no es fa referència a les noves tecnologies. Ja hem dit que el vídeo ha substituït el cinema en les preferències dels consumidors. Però a poc a poc s'observa la tendència a rebre material pornogràfic per altres suports. El primer, i de més fàcil accés, és la televisió. Des que el novembre de 1990 Canal Plus comença a emetre pel·lícules classificades X les nits de divendres, el nombre d'espectadors interessats pel gènere ha augmentat. Segons la mateixa cadena, l'audiència de les emissions de cinema X és de prop de 100.000 espectadors. A aquesta xifra cal afegir les 40.000 persones que es calcula que segueixen les emissions sense ésser abonats a la cadena de pagament, és a dir, que veuen el porno amb les *rattes* de la codificació. A més, als Països Catalans es poden rebre via satèl·lit els senyals de tres canals dedicats al cinema per adults: The Adult Chanel (pel satèl·lit Astra), Eurotica i TV Erotica (ambdós pel satèl·lit Eutelsat).

Però la revolució pot arribar de la mà de la informàtica. Les grans companyies nord-americanes ja estan llançant els seus productes en CD-ROM interactiu, de manera que l'usuari pot triar l'escena que vol veure i fer la seua pel·lícula amb els actors i les actrius disponibles. Encara que força més cara que el vídeo domèstic, la informàtica sembla obrir camins fins a la perfecció del sexe virtual, que permetrà a l'espectador satisfer les seues fantasies d'una manera activa sentint-se, adhuc, protagonista principal. **Francesc Gisbert**